

Keski-Pohjanmaan
hyvinvointialue

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueen ja kuntien strateginen yhteistyösopimus

20.3.2026

Sopimusosapuolet

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

Y-tunnus: 3221325-4

Mariankatu 16-20, 67100 Kokkola

Halsuan kunta

Y-tunnus: 0177826-0

Kauppisentie 5, 69510 Halsua

Kannuksen kaupunki

Y-tunnus: 0178455-6

Asematie 1, 69100 Kannus

Kaustisen kunta

Y-tunnus: 0178981-6

Kappelintie 13, 69600 Kaustinen

Kokkolan kaupunki

Y-tunnus: 0179377-8

Kauppatori 5, 67100 Kokkola

Lestijärven kunta

Y-tunnus: 0180774-6

Lestintie 39, 69440 Halsua

Perhon kunta

Y-tunnus: 0181464-7

Keskustie 2, 69950 Perho

Toholammin kunta

Y-tunnus: 0182779–8

Lampintie 5, 69300 Toholampi

Vetelin kunta

Y-tunnus: 0184278–7

Kivihyypäntie 1, 69700 Veteli

Keski-Pohjanmaan liitto

Y-tunnus 0959806–1

Rantakatu 14

67100 Kokkola

2. Sopimuksen tausta ja tarkoitus

Sopimusosapuolilla on yhteiset asukkaat sekä asukas- ja asiakaskohtaisesti toteutettaviin palveluihin liittyviä yhteistyötarpeita. Sopimusosapuolet ovat keskenään tasavertaisia juridisia toimijoita ja tällä sopimuksella sovitaan yhteistyön tekemisen periaatteista ja yhteistyölle asetetuista tavoitteista. Sopimuksessa määritellään strategisen ja operatiivisen tason yhteistyörakenteet.

Lainsäädäntö edellyttää kuntia ja hyvinvointialueita toimimaan yhteistyössä. Yhteistyöstä on säädetty muun muassa hyvinvointialueesta annetussa laissa (611/2021, ”hyvinvointialuelaki”) sekä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetussa laissa (612/2021, ”sote-järjestämislaki”).

Tässä sopimuksessa yhdyspinnalla tarkoitetaan kahden tai useamman organisaation välistä toiminnallista yhteyttä. Kuntien ja hyvinvointialueen yhdyspinnoilla tarkoitetaan toimintoja ja tehtäväkokonaisuuksia, jotka kuuluvat kunnan tai hyvinvointialueen järjestämisvastuulle ja joissa niiden asiakaslähtöinen toteuttaminen edellyttää yhteistyötä. Tällä yhteistyösopimuksella pyritään sopimaan kuntien ja hyvinvointialueen tarkoituksenmukaisesta työnjaosta ja yhteistyöstä, joilla pyritään koko alueen elinvoimaan, turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Asukkaiden terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen on kaikkien sopimusosapuolten yhteinen tehtävä.

3. Yhteistyön tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit

3.1 Yhteiset periaatteet

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue ja Keski-Pohjanmaan kunnat sekä maakuntaliitto ovat toistensa strategisia kumppaneita. Kumppanuus perustuu yhteiseen tietoon perustuvaan tilannekuvaan väestöstä ja eri väestöryhmien terveyden, hyvinvoinnin, turvallisuusympäristön varautumisen ja valmiuden tilasta ja kokemuksesta, palvelutarpeesta, kustannuksista sekä näiden kehitysnäkymistä. Strateginen kumppanuus rakentuu vahvaan luottamukseen, sitoutumiseen sekä viestintään ja yhdessä tekemiseen. Yhteistyötä tehdään avoimin ja vuorovaikutuksellisin suhtein. Tilannekuva sekä kehittäminen perustuu selkeään ja ennakoivaan asioiden valmisteluun, johon jokainen osapuoli sitoutuu tuottamaan oman osansa tarvittavasta tietopohjasta. Jokainen sopimuksen osapuoli sitoutuu siihen, että yhdyspinnoilla on myös viranhaltija/työntekijä - vastinparit, joille on resursoitu riittävä aika yhteistyöverkostotyöhön. Kaiken yhteistyön pohjana on hyvinvointialueen, maakunnan ja kuntien strategiat. Keskeisiä yhteistyön strategisen tason asiakirjoja ovat hyvinvointialueen alueellinen sekä kuntien hyvinvointikertomukset ja -suunnitelmat.

3.2 Yhteiset tavoitteet, mittarit ja toimenpiteet

Osapuolet sitoutuvat edistämään tässä kohdassa määriteltyjen yhteisesti asetettujen tavoitteiden toteutumista. Osapuolet sitoutuvat mittaamaan tavoitteiden saavuttamista jokaisen tavoitteen osalta. Strategisen yhteistyösopimuksen mittareita seurataan ja tarkastetaan tässä Sopimuksessa kuvatulla tavalla.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteiset tavoitteet, mittarit ja toimenpiteet

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen- ehkäisevä päihdetyö ja lähisuhdeväkivalta

- Alueen väestön päihdehaitat/ongelmat vähenevät sekä lähisuhdeväkivalta vähenee alueellamme
- Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soite, alueen kunnat ja järjestöt tekevät yhteistyötä ehkäisevän päihdetyön ja lähisuhdeväkivallan ehkäisemiseksi.

Arviointimittari(t)

- Hyvinvointialue on nimennyt ehkäisevän päihdetyön ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn yhteyshenkilön
- Kunta on nimennyt ehkäisevän päihdetyön ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn yhteyshenkilön

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

- Kunta on jakanut kunnan päihdetilastot ja väkivaltatilastot hyvinvointialueelle vuoden aikana
- Hyvinvointialue on jakanut alueen päihdetilastot ja väkivaltatilastot kunnille vuoden aikana
- Alueen ehkäisevän päihdetyön, lähisuhdeväkivallan ehkäisyn ja mielenterveyden edistämisen verkosto on kokoontunut hyvinvointialueen koordinoimana ja kunnat ovat osallistuneet toimintaan
- Ehkäisevän päihdetyön ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn yhteisesti sovitut toimenpiteet alueella

Toimenpiteet, resurssit ja vastuutahot

- Hyvinvointialue ja kunnat nimeävät ehkäisevän päihdetyön ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn yhteyshenkilön
- Hyvinvointialue ja kunnat laittavat ehkäisevään päihdetyöhön ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyyn itse määrittelemänsä määrän resursseja
- Hyvinvointialue kerää alueellista tietoa ja kunta kunnallista päihdetietoa ja väkivaltatietoa sekä toimijat jakavat tiedot toisilleen vuosittain
- Hyvinvointialue koordinoi alueellista ehkäisevän päihdetyön, lähisuhdeväkivallan ehkäisyn ja mielenterveyden edistämisen verkoston toimintaa ja kunnat osallistuvat verkoston toimintaan
- Hyvinvointialue ja kunnat edistävät ehkäisevän päihdetyön ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimenpiteitä alueella

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen- terveystarkastusten, liikuntaneuvonnan ja elintapavalmennuksen toteutus

Tavoitteet:

- Liikuntaneuvonnan palveluketju toimii hyvinvointialueen ja kunnan yhteistyöllä
- Liikuntaneuvonnan ja elintapavalmennuksen toteutuksesta saadaan säännöllisesti seurantatietoa
- Työttömien terveystarkastukset edistävät työttömien terveyttä ja työkykyä

Arviointimittari(t):

- Hyvinvointialueelta kunnan liikuntaneuvontaan ohjattujen asiakkaiden määrä vuosittain
- Valtakunnallisten mittareiden avulla koottu tieto kunnan liikuntaneuvonnan ja hyvinvointialueen elintapavalmennuksen prosessin toteutumisesta ja vaikutuksista
- Hyvinvointialue ja kunnat ovat tehneet sopimukset potilastietojärjestelmän rajallisesta kirjaamisoikeudesta ja siihen liittyvästä tietosuojasta

- Työttömien terveystarkastuksiin ohjattujen henkilöiden määrä ja toteutuneet terveystarkastukset

Toimenpiteet, resurssit ja vastuutahot:

- Hyvinvointialueen henkilöstölle ohjeistetaan liikuntaneuvonnan palveluketju, joka sisältää ohjauksen kunnan liikuntaneuvontaan tai hyvinvointialueen elintapavalmennukseen
- Hyvinvointialue toteuttaa elintapavalmennusta ja varaa siihen tarvittavat resurssit
- Kunnat toteuttavat liikuntaneuvontaa omien resurssien puitteissa
- Hyvinvointialue kokoaa liikuntaneuvonnan ja elintapavalmennuksen toteutuksesta tietoa ja raportoi siitä säännöllisesti
- Hyvinvointialue valmistelee ja kunta hyväksyy sopimuksen potilastietojärjestelmän rajallisesta kirjaamisoikeudesta ja siihen liittyvästä tietosuojasta
- Hyvinvointialue järjestää työttömien terveystarkastukset koko hyvinvointialueella

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen- asukkaiden digituen tarjoaminen/järjestäminen
Tavoite:

- Alueen kunnissa tarjotaan hyvinvointialueen ja kuntien yhteistyönä digitukea
- Hyvinvointialue ja alueen kunnat sopivat yhdessä asukkaille tarjottavan digituen toteutuksesta
- Alueen väestölle on digitukea tarjolla ja se on helposti ja maksuttomasti asukkaiden käytettävissä
- Keski-Pohjanmaan liitto, Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soite sekä alueen kunnat tekevät yhteistyötä alueen väestön digituen tarjoamiseksi

Arviointimittari(t):

- Alueella toimii alueellinen digitukiverkosto
- Alueella on saatavilla kootusti tietoa alueen digituen tarjonnasta ja tietoa päivitetään
- Hyvinvointialueella ja kunnalla on alueen kunnissa yhdessä toteutettuja digipalvelupisteitä

Toimenpiteet, resurssit ja vastuutahot:

- Keski-Pohjanmaan liitto kokoaa alueellisen digitukiverkosto ja koordinoi sen toimintaa
- Keski-Pohjanmaan liitto kokoaa alueellisen digituen tarjonnan esim. internetsivuille ja päivittää tietoja
- Hyvinvointialue ja alueen kunnat sopivat yhdessä yhteisten digipalvelupisteiden toteutuksen alueella

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen – alueellisen lasten, nuorten ja perheiden yhteistyöryhmän toiminta ja koordinointi sekä yhteisövaikuttavuuden edistäminen

Tavoite:

- Alueella toimii työryhmä, joka johtaa, ohjaa, kehittää, seuraa ja arvioi sekä yhteensovittaa lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointityötä ja -palveluita. Työtä tukevat yhteisövaikuttavuuden ydinelementit: yhteinen tavoite, jaetut seurannan mittarit, toisiaan vahvistavat toiminnot, jatkuva vuorovaikutus ja taustatukiorganisaatio.

Arviointimittarit:

- Alueella kokoontuu säännöllisesti alueellinen lasten, nuorten ja perheiden yhteistyöryhmä
- Alueen lasten, nuorten ja perheiden yhteistyöryhmä hyödyntää yhteisövaikuttavuuden menetelmiä.

Toimenpiteet:

- Hyvinvointialue kokoaa ja koordinoi alueellisen lasten, nuorten ja perheiden yhteistyöryhmän toimintaa ja nimeää hyvinvointialueen edustajat työryhmään
- Kunnat nimeävät omat tarkoituksenmukaiset edustajat yhteistyöryhmään.

4. Yhteistyöfoorumit ja muodot

4.1 Hyvinvointialueen ja kuntien yhteistyöfoorumit

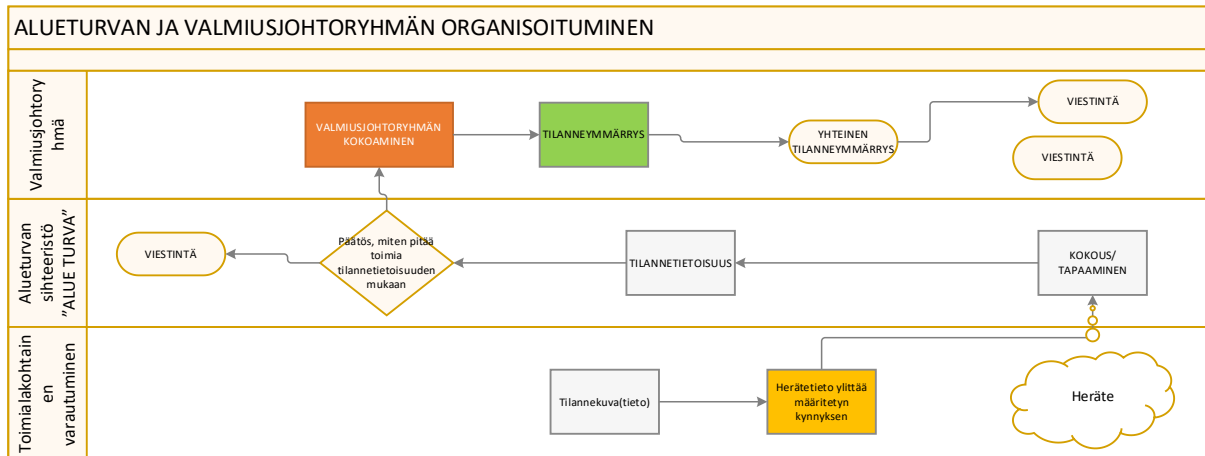
Taso 1 strateginen yhteistyö

Hyvinvointialueelle on perustettu alueneuvottelukunta, jonka tehtävänä on varmistaa strategisen tason yhteistyön toimivuus. Alueneuvottelukuntaan osallistuu hyvinvointialueen luottamushenkilö- ja viranhalitijajohtoa sekä kuntien johtajat ja maakuntajohtaja. Lisäksi alueneuvottelukunnassa on järjestöjen ja yrittäjien edustajat. Strategisessa yhteistyössä sovitaan yhteistyöperiaatteet.

Taso 2 Operatiivinen yhteistyö varautumisen ja valmiuden alueella

Hyvinvointialueella toimii pelastuslaitoksen vastuulla ja vetämänä Keski-Pohjanmaan alueturva, joka perustuu vapaaehtoiseen sidosryhmäyhteistyöhön. Alueturvan tehtävänä on ollut varmistaa yhteistä tilannekuvaa ja alueen erityiseen varautumiseen liittyvä yhteisen ymmärryksen tilannekuvaa. Yhteisen toimimallin hyväksyminen ja alueturvan sihteeristö ja valmiusjohtoryhmän mallin

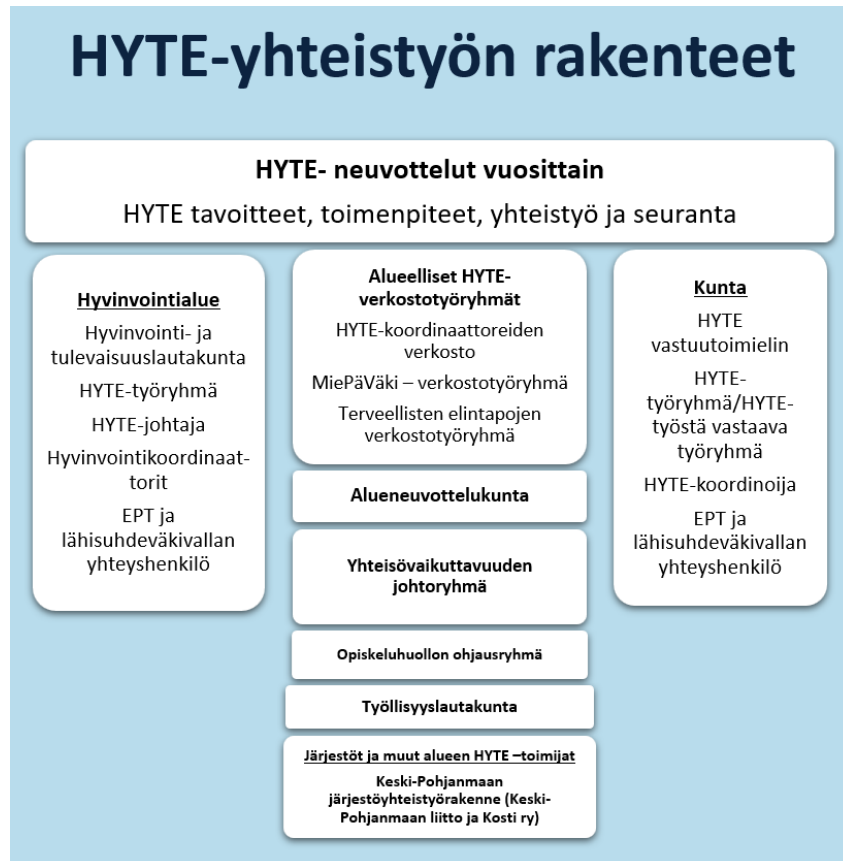
käyttöönotton hyväksyminen (osana STM 308/2023) sisällön toimeenpanon tukemiseksi sekä pelastustoimen väestönsuojelun varautumisen yhteensovittamiseen (379/2011 65§) mukaisesti.

Taso 2 operatiivinen yhteistyö

Osapuolet tunnistavat keskeiset varautumisen ja valmiuden rakenteet ja toimenpiteet sekä luodaan yhteinen Keski-Pohjanmaan alueen toimijoiden johtamisjärjestelmä ennakoinnista kohti häiriö- ja poikkeusolojen tilanteita varten.

Strateginen ja operatiivinen yhteistyö hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä

Taso 3 Työllisyyslautakunnan ja hyvinvointialueen yhteistyö

Työllisyyslautakunta ja hyvinvointialue tekevät tiivistä ja suunnitelmallista yhteistyötä työllisyyden ja kotoutumisen edistämiseksi. Yhteistyön tavoitteena on tukea asiakkaiden työllistymistä, työ- ja toimintakykyä sekä osallisuutta yhteensovittamalla työllisyys-, sosiaali- ja terveyspalveluja sekä kotoutumista tukevia palveluja.

Yhteistyössä painottuvat varhainen tuki, palvelutarpeiden yhteinen tunnistaminen, sujuvat palveluohjaukset sekä tiedonkulku lainsäädännön mukaisesti. Erityistä huomiota kiinnitetään heikossa työmarkkina-asemassa olevien sekä kotoutumisen alkuvaiheessa olevien henkilöiden palvelujen yhteensovittamiseen. Yhteistyötä toteutetaan säännöllisellä vuoropuhelulla, yhteisillä toimintamalleilla ja tarvittaessa yhteisillä kehittämistoimenpiteillä.

Työllisyysalue, hyvinvointialue sekä KELA muodostavat nimeämistään jäsenistä työllistymistä edistävän monialaisen tuen yhteistoimintamallin johtoryhmän. TYM-johtoryhmä vastaa monialaisen yhteispalvelun strategisesta ohjauksesta, yhteistyön koordinoinnista ja toiminnan kehittämisestä. Johtoryhmän tehtävänä on linjata yhteiset toimintatavat, seurata toiminnan tavoitteiden toteutumista sekä edistää eri viranomaisten ja toimijoiden välistä sujuvaa yhteistyötä.

Johtoryhmä huolehtii palvelujen yhteensovittamisesta, resurssien tarkoituksenmukaisesta käytöstä sekä monialaisen palvelun vaikuttavuuden seurannasta. Lisäksi johtoryhmä tukee toimintamallien kehittämistä ja varmistaa, että toiminta toteutuu lainsäädännön ja yhteistyösopimusten mukaisesti.

1. Kotoutumisen edistämisen yhteensovittaminen (kotoutumislaki)

Kunnan vastuulla on kotoutumisen kokonaisuuden yhteensovittaminen alueellaan. Hyvinvointialue osallistuu kotoutumisen edistämiseen järjestämällä sosiaali- ja terveystoimen palveluja sekä tukemalla työ- ja toimintakykyä. Kuntien ja hyvinvointialueen on tehtävä suunnitelmallista yhteistyötä, että kotoutumista tukevat palvelut muodostavat toimivan kokonaisuuden ja yhteistyötä toteutetaan esimerkiksi yhteisten rakenteiden, toimintamallien ja neuvottelujen kautta.

2. Monialainen palvelutarpeen arviointi ja kotoutumissuunnitelma

Kotoutumislain mukaan kotoutujalle laaditaan tarvittaessa monialainen kotoutumissuunnitelma, jonka laatimiseen osallistuvat:

kunta (kotoutumis- ja työllisyyspalvelut)

hyvinvointialue (sosiaali- ja terveystoimen palvelut)

tarvittaessa muut viranomaiset

Tämä luo lakisääteisen perustan yhteisille asiakasprosesseille ja yhteiselle palvelusuunnittelulle.

4.2 Tietojen jakaminen hyvinvointialueen ja kuntien välillä

Hyvinvointialueen ja kuntien toimiva yhteistyö perustuu yhteiseen tilannekuvaan. Yhteisiä asukkaita ja palvelutarpeita koskevan tilannekuvan ylläpidon tulee olla jatkuvaa. Yhteisen tilannekuvan tietopohjana voidaan hyödyntää hyvinvointikertomuksia ja suunnitelmia sekä niihin liittyvää yhteistyötä.

Osapuolet ovat yhteistyön onnistumiseksi velvollisia voimassa olevan lainsäädännön sekä osapuolta mahdollisesti rajoittavien sopimusehtojen puitteissa jakamaan sen hallussaan olevia yhteistyöhön tarvittavia tietoja toistensa kanssa.

4.3 Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa

Osapuolet tekevät yhteistyötä niiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa, jotka toimivat hyvinvointialueen alueella. Osapuolet sitoutuvat edistämään niiden toimintaedellytyksiä.

Perustelut

Järjestämislain 6 ja 7 §:ssä säädetään, että kuntien ja hyvinvointialueiden on tehtävä yhteistyötä kunnassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa ja edistettävä niiden toimintaedellytyksiä.

5. Sopimuksen hyväksyminen

5.1 Sopimuksen voimaantulo

Sopimus tulee voimaan, kun Osapuolten toimivaltaiset luottamuselimet ovat sen hyväksyneet ja kaikki Osapuolet ovat sen allekirjoituksillaan vahvistaneet.

Perustelut

Sopimuksen strategisen ja kokonaisvaltaisen luonteen takia Osapuolten ylimmät toimielimet – valtuustot – hyväksyvät sopimuksen.

5.2 Sopimuksen voimassaolo

Sopimus on voimassa toistaiseksi. Tavoitteet tarkistetaan valtuustokausittain.

5.3 Sopimuksen irtisanominen

Sopimuksen irtisanomisaika on 12 kuukautta. Sopimuksen irtisanominen on toimitettava kirjallisessa muodossa ja irtisanominen tulee tehdä kirjallisesti.

6. Muut ehdot

6.1 Sopimusasiakirjat

Strateginen yhteistyösopimus koostuu varsinaisesta Yhteissopimuksesta.

6.2 Kustannukset

Tämän Sopimuksen yhteistyön kustannuksista vastaa kukin taho omakustannusperiaatteella eli osallistuva taho vastaa osallistuvan henkilökuntansa kustannuksista, ellei muuta ole erikseen sovittu.

Eri foorumeiden, kokousten ja verkostojen kokouspaikkakustannuksista vastaa kukin järjestävä organisaatio, ellei muuta ole erikseen sovittu. (Yleisperiaatteena on, että kokouspaikat kiertävät yhteistyöhön osallistuvien organisaatioiden kesken).

6.3 Sopimuksen muuttaminen

Sopimuksen tavoitteiden toteutumista seurataan siten kuin on sovittu sopimuksen seitsemännessä luvussa. Seurannan tulosten perusteella yhteistyötä Osapuolten välillä kehitetään ja parannetaan, ja tarvittaessa tehdään muutoksia yhteistyösopimukseen.

Yhteistyösopimusta voidaan muuttaa vain kirjallisesti.

7. Sopimuksen seuranta

Sopimuksen tavoitteita ja niiden toteutumista seurataan ja arvioidaan jatkuvasti niissä yhteistyöfoorumeissa, joista säädetään sopimuksen neljännessä luvussa. Sopimuksen sisältöä, ajanmukaisuutta ja päivitystarpeita tarkastellaan kokonaisvaltaisesti yllä mainituissa foorumeissa sekä Osapuolten hallituksissa ja valtuustoissa. Vuosittainen seuranta toteutetaan kuntajohtajien foorumissa, johon kutsutaan hyvinvointialuejohtaja ja muita hyvinvointialueen edustajia. Strategisen yhteistyösopimuksen seurantaa toteutetaan myös lakisääteisissä kuntien ja hyvinvointialueiden neuvotteluissa, jotka on toteutettava alueilla vähintään valtuustokausittain.

Seurannassa hyödynnetään niitä mittareita, joista säädetään sopimuksen alaluvussa 3.2

Allekirjoitukset